

Nr 218.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beredande af en lifstidsränta åt Anna Sofia Karlsson i Ladvreta i Turinge socken; gifven Stockholms slott den 29 mars 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t, i anledning af en utaf Anna Sofia Karlsson i Ladvreta i Turinge socken gjord ansökning om efterskänkande till sökandens förmån af den kronan såsom danaarf tillfallna kvarlåtenskapen efter i Shanghai aflidne John Fritz, härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att Anna Sofia Karlsson i Ladvreta i Turinge socken må från och med den 1 januari 1910 till och med den månad, under hvilken hon aflider, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig lifränta af sexhundra kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*Theodor Adelswärd.*

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29
mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Adelswärd anförde:

Den 8 augusti 1908 afled i Shanghai en svensk vid namn John Fritz utan att efterlämna kända arfvingar. Kvarlåtenskapen, utgörande dels 15,503 kronor 17 öre kontant dels ock en del effekter, värderade till sammanlagdt 171 kronor 37 öre, öfverlämnades genom utrikesdepartementets försorg till kammaradvokatfiskalsämbetet, som i december 1909 till statskontoret såsom danaarf inlevererade såväl berörda belopp 15,503 kronor 17 öre som ock, sedan omförmälda effekter blifvit försålda för tillhopa 170 kronor 87 öre, sistnämnda belopp eller tillhopa 15,674 kronor 4 öre.

Uti en till Kungl. Maj:t ingifven skrift har Anna Sofia Karlsson i Ladvreta i Turinge socken i underdånighet anhållit, att Kungl. Maj:t
Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 170 häft. (Nr 217—218.) 2

mätte till förmån för henne efterskänka kronans rätt till ifrågavarande kvarlåtenskap. Till stöd för ansökningsen har anförts hufvudsakligen följande.

John Fritz, som varit född den 16 mars 1836 i Turinge socken af Stockholms län, hade varit oäkta son till Maria Kristina Andersdotter. Denna hade sedermera ingått äktenskap med soldaten C. G. Sköld, hvilken varit gift förut. I detta Skölds första äktenskap hade sökanden Anna Sofia Karlsson födts i Vansö socken den 17 augusti 1839. Sköld hade aflidit den 7 maj 1846 och hans andra hustru Maria Kristina Andersdotter den 15 april 1898. Sökanden och John Fritz hade framlefvat sin barndom i soldaten Skölds hem och ej vetat annat, än att de varit syskon. John Fritz hade vid tidiga år lämnat hemmet och farit utrikes samt sedermera sällan besökt Sverige. Han hade likväl bibehållit sin kärlek till sökanden och dött i den fasta tron, att hon varit hans lagliga syster. Oförtydbara bevis därpå lämnade åtskilliga bref, som John Fritz tillsändt sin moder och sökanden och af hvilka några, afsända från Shanghai åren 1893 och 1894, bifogats ansökningsen. Det hade säkerligen varit John Fritz' önskan, att sökanden, om hon öfverlefde honom, skulle bekomma kvarlåtenskapen efter honom. Därpå häntydde vissa uttryck i berörda bref från John Fritz. Då han ej genom något testamente förordnat om sin kvarlåtenskap, låge ock, enligt sökandens förmenande, i denna omständighet en af honom uttryckt önskan, att sökanden, som enligt hans tro varit hans syster och enda i lifvet varande anförvant, skulle ärfva honom. Sökanden lefde nu i knappa omständigheter och hade omhändertagits af sin dotter och måg, lägenhetsägaren Johan Reinhold Söderberg i Ladvreta.

Öfver berörda framställning har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län på grund af nådig remiss afgifvit underdånigt utlåtande och därvid tillika öfverlämnat utredning från pastorsämbetena i Vansö och Turinge församlingar rörande sökandens och John Fritz' släktskapsförhållanden, hvilken utredning bekräftar sökandens i detta afseende lämnade uppgifter, äfvensom ett från länsmannen i Öknebo härad infordradt yttrande.

Häri har denne meddelat följande. Sökanden ägde icke några andra tillgångar än förmånen af en årlig pension under sin listid å 400 kronor, som tilldelats henne genom testamente af en person, i hvilkens tjänst hon varit i 22 år. Sökandens måg, bemålde Johan Reinhold Söderberg, hade varit arbetare vid Nykvarns pappersbruk och år 1898 inköpt en hemmansdel Ladvreta i Turinge socken, men häftade ännu i skuld för större delen af köpeskillingen. Hos makarna Söderberg,

som hade fyra minderåriga barn, åtnjöte sökanden en synnerligen kärleksrik omvårdnad. Det hade ock varit för att kunna visa sin erkänsla för makarna Söderbergs omsorger, som sökanden önskade att genom erhållande af kvarlåtenskapen efter John Fritz blifva satt i stånd att kunna bidraga till makarna Söderbergs barns uppfostran. Makarna Söderberg vore själfva mycket sträfsamma och idoga människor.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har för egen del anført, att enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes åsikt några omständigheter icke syntes föreligga, som kunde föranleda till efterskänkande till förmån för sökanden af ifrågavarande danaarfsmedel.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som på grund af nådig befallning yttrat sig i ärendet, har därvid anført följande.

Någon laglig rätt till kvarlåtenskapen efter John Fritz hade sökanden icke ens påstått sig hafva. Icke heller vore sökandens ställning sådan, att hon på något sätt lede nöd. Å andra sidan förelåge dock omständigheter, som tydde på, att John Fritz trott sig stå i nära släktskapsförhållande till sökanden och velat lämna henne ekonomiskt understöd. Därtill komme, att, då den pension af 400 kronor, hvaraf sökanden vore i åtnjutande, kunde antagas knappast räcka till hennes anständiga bärgning och hon på grund af hög ålder sannolikt ej kunde genom eget arbete skaffa sig ytterligare inkomster, hon i någon mån läge sin dotter och måg till last, hvilka upplysts vara i små ekonomiska omständigheter. Med hänsyn härtill ansåge sig advokatfiskalsämbetet böra förorda, att sökanden tillerkändes någon del af ifrågavarande danaarfsmedel, och hemställde därför, att ett belopp af 5,000 kronor måtte tilldelas sökanden.

Såsom handlingarna i ärendet utvisa, räknar sökanden ej någon släktskap med afiidne John Fritz. Icke heller har denne i testamentarisk ordning gifvit tillkänna, att hans vilja varit, att sökanden skulle erhålla hans kvarlåtenskap. Det vill emellertid synas, som om John Fritz ännu på alderdomen trott sökanden vara sin syster, och vid sådant förhållande ligger det antagandet nära till hands, att han på grund häraf underlåtit att genom testamentariskt förordnande tillförsäkra henne rätten till kvarlåtenskapen i fråga. Med hänsyn härtill och då sökanden befinner sig i torftiga omständigheter, anser jag skäl föreligga, att någon förmån beredes henne af ifrågavarande danaarfsmedel.

Beträffande frågan om hvad i sådant afseende bör sökanden tillgodokomma, finner jag hvad i ärendet blifvit upplyst icke utgöra anledning till ett efterskänkande, på sätt sökanden begärt, af danaarfsbeloppet i dess helhet. Det synes mig nämligen, att i förevarande fall

*Departements-
chefen.*

en uppoftning från statens sida bör hafva till uteslutande syfte att bereda sökanden en rent personlig fördel. Men genom ett öfverlåtande på henne af kvarlåtenskapen i fråga, skulle denna med all sannolikhet i en icke alltför aflägsen framtid komma att tillfalla personer, hvilka icke skulle kunna till stöd för ett anspråk på ifrågavarande danaarfsmedel åberopa något som helst omedelbart förhållande till den aflidne. Af samma skäl torde det af kammaradvokatfiskalsämbetet framställda förslaget om efterskänkande till sökandens förmån af 5,000 kronor af danaarfsmedlen ej heller böra läggas till grund för beslut i saken. Syftet att på något sätt använda nämnda medel till gagn för sökanden bör därför enligt mitt förmenande ernås på den vägen, att staten tillförsäkrar henne en lifstidsränta, som till sitt belopp motsvarar ungefär den årsinkomst, danaarfsmedlen skulle i hennes hand hafva representerat, eller 600 kronor om året.

I fråga om lämpligaste sättet för en anordning i nu angifna riktning har statskontoret i infordradt utlåtande föreslagit, att den ränta, som kunde varda sökanden beviljad, borde afföras å anslaget till allmänna indragningsstaten.

Jag får alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte i anledning af förevarande ansökning föreslå Riksdagen medgifva,

att Anna Sofia Karlsson i Ladvreta i Turinge socken må från och med månaden näst efter den, då ifrågavarande danaarfsmedel inbetalts till statskontoret, eller sålunda från och med den 1 januari 1910, till och med den månad, under hvilken hon aflider, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig lifränta af sexhundra kronor.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bil. litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Schumacher.